

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

72. An quis pro Missis habdomadae Sanctae possit dicere Missas votivas?
Et an pro Missa longa de Passione satis impleat Sacerdos, si celebret de
Festo, etiam semiduplici aut infra octavam? Et an ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

RESOL. LXXI.

Sup. prima dicitur huius tituli cursum, & recitauer, in tom. 3. tr. 6. ex lata doctrina Ref. fol. 88. in fine, & vide etiã doctrinam Resolutionum annotationum frequentium huius Ref.

An Sacerdos possit dicere Missam aliquam de Passione, qua in Hebdomada Sancta recitatur, si illa à laicis cum elemosyna petatur? Et an verò pro Missa de Passione longa, & magna Sacerdos satisfaciat, si dicat Missam de Festo etiam semiduplici, aut infra Octauam, vel dicenda sit Missa de Passione votiuã in fine Missalis postea? Idem est dicendum de presente Missam de Spiritu sancto, de SS. Trinitate, ac Sacramento Corporis Christi, non quæ eo tempore habentur, dicenda sint, sed votiuã assignata in fine Missalis? Ex p. 3. tract. 6. & Misc. 2. Ref. 102.

Sup. hoc lege doctrinã Ref. præteritæ, & Ref. & §. eius notationum.

§. 1. Hic casus his diebus in praxi accidit, & in illo magna contentio fuit inter viros doctos, ego pro affirmatiua sententia adduxi Henrici lib. 9. c. 23. n. 6. in glossa lit. M. & Fagundez de præceptis Eccl. præc. 1. lib. 3. c. 9. n. 6. vbi ex Nauarro asserunt, Sacerdotem pro Missa de Passione longa, & magna satisfaciere, si dicat Missam de Festo, etiam semiduplici, aut in fra Octauam. Ex quibus verbis apparet, dictos Authores putare dictam Missam dici posse in diebus ferialibus.

Sup. hac Missa longa de passione, ex doctrina Ref. seq. signanter §. 2. post mediũ, à ver. Vnde.

2. Sed ego apud Nauarrum hanc opinionem non legi, & tunc contrariam sententiam tenui, quia, vt optime notat Castaldus in praxi carem. lib. 2. sect. 6. c. 4. n. 1. de tempore, & festis mobilibus, Missæ votiuæ non celebrantur, & ideo de Passione, Spiritu sancto, Sancta Trinitate, ac sacramento Corporis Christi; non quæ eo tempore habentur, sed votiuæ assignatæ in Missali Romano dici debent. Sic ille; vnde Ioan. Alcozer in carem. tr. 1. gloss. 4. ita asserit. [Aduertate, que pidiendose alguna Missa votiuã de passion, no se hà de dezir de las de la semana santa, con la passion de alguno de los Euangelistas, sino la que entre las Missas votiuas se pone al fin del Missal.] Vide etiam Gauantum in comment. ad rub. Missalis, tom. 1. part. 4. tit. 17. n. 2. vbi docet, quòd Missa festiuitatis corporis Christi non potest dici nisi in eius festo, & octaua; & extra illam dicenda est Missa votiuã de Sacramento in fine Missalis postea, cui nihil addi debet, neque sequentia inconsulta Sede Apostolica. Ita etiam Missæ illa de Passione dicuntur in Hebdomada sancta tantum, & extra illam, Missa de Passione in fine Missalis postea dicenda est. An verò secluso scandalo, & superstitione talis recitatio sit peccaminosa, ex principiis alibi à nobis positis determinandum est. Verum negare non possumus, quin saltem sit reprehensibilis: non enim ex indiscreta laicorum deuotione violandæ sunt rubricæ.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 6. ex lata doctrina Ref. 88. in fine.

RESOL. LXXII.

An quis pro Missis Hebdomada Sancta possit dicere Missas votiuas? Et an pro Missa longa de Passione satis impleat Sacerdos, si celebret de Festo, etiam semiduplici, aut infra Octauam? Et an ex declaratione Congregationis Rituum prohibeatur dicere Missas votiuas in iis diebus, in quibus prohibetur fieri de Festo duplici, argumento à fortiori sumpto, nempe infra Octauam Epiphaniæ, Paschatis, Pentecostes, in Feria 4. Cinerum, in Hebdomada maiori, in vigiliis Natiuitatis Domini, & Pentecostes? Et an peccet mortaliter Sacerdos, qui Prophetias semper omittit, in Missis quatuor temporum, vel Sequentiam in Festis, aut pro his alias Missas dicere? Et docetur omittentes ex industria Sequentiã defunctorum in eorum Missis in die 2. Nouemb. in die obitus,

in Annisuariis, &c. peccare tantum venialiter. Et quid, si omittentur Gloria, Credo, vel tres orationes. Hanc igitur, & Communicantes, quæ in Constitutibus Paschatis, Ascensionis, Natiuitatis, &c. dici solent? Et quid dicendum est, si Sacerdos omittet scienter in Canone pauciora verba, aut preces, v. g. ab illis Nobis quoque peccatoribus, vsque ad Per Christum Dominum nostrum, vel aliquid ex duplici Memento, cum clausula ei annexa, an semper sit lethale? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 53.

§. 1. Videtur negatiuè respondendum: nam ferre dictæ Hebdomadæ excludant non solum dies festos duplices, sed etiam duplices secundæ classis; vnde festiuitas D. Francisci de Paula, & Annuntiationis B. Virginis, si occurrat in diebus feriis, transferuntur; ergo quo pacto dici potest, quòd sit licitum in diebus feriis dici Missa votiuã?

2. Sed hoc non obstante, nouissimè affirmatiuè sententiã adhaeret Quintanaduënas in Theol. mor. p. 1. tr. 7. singul. 40. n. 2. vbi sic ait: Quòd verò pro his Missis possit Missa votiuã priuata (non solemnis, aut conuenualis) dici, minus ambigo; cum hæc dici queat quocumque die, dum officium non sit duplex, & licet Officium Hebdomadæ Sanctæ sit maius, & duplicibus etiam festis præferendum; antequam duplex non est in eo gradu, quo Missæ proprie excludant votiuas, ita vt hæc regulariter dici nequeant. Vnde Eman. Rodrig. 10. 1. q. 43. 4. 8. ex Nauarro conf. 7. 6. n. 8. ait: Pro Missa longa de Passione satis implet Sacerdos in celebret de festo, etiam semiduplici, aut infra Octauam. Consulam tamen Sacerdotem, vt tunc non publicè, sed in priuato Oratorio celebret. Hæc Quintanaduënas.

3. Verum ego puto contra illum prolius non esse recedendum à sententia negatiua ex decreto sacre Congregationis: & ita hanc sententiã docet Gauantus in Rubricis Missalis, p. 1. tit. 4. n. 3. lit. O. vbi sic asserit. Dicendum est prohiberi Missas votiuas in iis diebus, in quibus prohibetur fieri de festo duplici, argumento à fortiori sumpto, nempe infra Octauam Epiphaniæ, Paschatis, Pentecostes, in Feria 4. Cinerum, in Hebdomada maiori, in vigiliis Natiuitatis Domini, & Pentecostes. Et ita declarauit sacra Congregatio Rituum die 28. Augusti 1627. Hæc Gauantus vult cauere Episcopii opinionem Patris Quintanaduënas in eorum Diocesis practitari.

4. Notandum est etiam hic, quòd supra etiam obseruauimus, dictum Quintanaduënas loco citato §. 3. quærere, an peccaret mortaliter Sacerdos, qui Prophetias semper omittit in Missis quatuor temporum, vel Sequentiam in festis, aut pro his Missis aliam diceret? Et negatiuè respondet, saltem si Missæ sint priuatae, & scandalum absit. Et primò existimat, & statuente: Quando pars, quæ omittitur, non esset necessaria ad ordinariam Missæ integritatem, quia solent non dici, vt Symbolum, vel Gloria, vel tres Orationes, facilius posse à culpa mortali excusari eius omissionem: ergo cum Prophetiæ, vel Sequentiæ dici non soleant in ordinariis Missis, immò semel, aut iterum in totius anni decursu tantum dicantur, & sine illis integra Missa dicatur, harum omisso venialis Præteritæ culpa erit sine causa, & cū hæc nec venialis. Præteritæ priuilegio Nicolai Papæ introductæ sunt, vt refert Durand. lib. 4. de Rit. c. 22. ergo non erit lethalis eius omisso. Et in hoc casu idem Quintanaduënas asserit non esse attendendũ in omissione hac, an sit magis, vel exigua pars, seu quantitas, quæ in Missæ celebra-

IN TITULO
COPRO
TOM. 1
E. II

tionem omittitur; sed an sit ex substantialibus, vel ad sacrificium conficiendum, vel ad integrum Missam ex ordinariis perficiendam. Hinc omittente scienter in Canone pauciora verba, aut preces; v.g. ab illis: *Nobis quoque peccatoribus*, vsq; ad: *per Christum Dominum nostrum*; vel aliquod ex duplici Memento cum clausula ei annexa, esset lethale, quia & in Canone, & semper dicuntur; non verò esset, si in eodem omitteretur id, quod in ordinariis Missis dici non solet, sed in singularibus festiuitatibus Paschatis, Ascensionis, Natiuitatis, Epiphaniæ, & c. v. g. id quod additur precibus; Hanc igitur; ac precibus; Communicantes. Sic Filiuc. 10. 1. r. 5. c. 5. & Diana p. 2. r. 14. ref. 59. Sicut nec iuxta hos DD. esset lethale omittere Gloria, & Credo, quia sine his integra Missa ex ordinariis dicitur; secus Epistolam, vel Euangelium, cum sine his non dicatur: nam sunt, vt cum Suario *disp. 88. sect. 3.* loquar, veluti membra principalia, & necessaria huius corporis heterogenei. Nec obstat prædictis Ecclesiæ antiqua consuetudo in legendis Prophetis, & dicendis sequentiis; à tempore nempe Nicolai Papæ, SS. Ambrosij, Augustini, & aliorum antiquorum, vt videtur licet apud Rodolphum *prop. 23.* Durand. *lib. 2. c. 11. & Trithem. lib. 4. c. 2. 2.* quia quantumvis vetustissima, sub mortali obligare non valet. Sic antiquissimus obtinuit mos, vt ab introitu Missa audiretur, & qui ab Euangelio audiret, nõ peccaret grauius diebus festis; sicut nec Sacerdos, qui Gloria, aut Credo, omitteret: ergo similiter, & c. Et hæc omnia pro sua firmâ sententia docet Quintana. *vbi sup.* Sed an probabiliter, iudicent alij? Non desera tamen adnotare, quod post hæc scripta inueni, Bordonum in *Consl. Regul. tom. 2. ref. 64. n. 33.* docere, omittentes ex industria sequentiâ Defunctorum in eorum Missis in die 2. Nouemb. in die obitus, in Anniversariis, & c. peccare tantum venialiter; quæ opinio confirmat opinionem Quintana. sed alij de hoc valde dubitant, tum quia illa omisso est quantitas notabilis, tum etiâ quia versatur circa materiam grauem ab Ecclesia specialiter pro illis diebus assignatâ, vnde prædictis opinionibus nõ assentior.

RESOL. LXXIII.

An in Feria V. Hebdomade Sanctæ possint Sacerdotes Missam priuatam dicere in aliquo Oratorio, etiam post dictam Missam solemnem?
Et aliqua curiosa circa celebrationem Missæ huius diei, & Sabbati Sancti inuenies in textu huius Resolutionis, maxime si in dictis diebus incidat Festum Annuntiationis, vel alterius Sancti solemnis. Ex p. 1. r. 5. & Misc. 5. Ref. 32.

§. 1. **Q**uæro ante responsum huius dubij an in dicto die licitum sit celebrare? Et negatiue respondet nouissimè Andr. Saussay Doctor Parisin. in *Panoplia sacerdot. lib. 1. p. 2. c. 9. art. 2. §. 1.* vbi sic ait: S. Francisci fertur Epistola ad omnes Fratres suos, in qua iubet, etiamsi in suis Monasteriis plures Sacerdotes adsint, vnam celebrari Missam, adeo vt vnus sit qui celebret, cæteri communicent. Hanc Epistolâ Ecksius in Enchiridio, vt S. Francisci genuinâ, ait non agnoscit ab eius Ordinis professoribus, nec à se tamen reiciit: loqui enim auctorem, non de quolibet die, sed de Feria V. in Cæna Domini tantum, in qua scilicet Ecclesiæ Catholicæ vetus est consuetudo, vt in vnaquaq; Ecclesia, Missa solemnis, à solo qui præest sacerdote, celebretur, reliquis Sacerdotibus, si in ea plures sunt, sola communione vel assistentia (vt aiunt) contentis. Elicitur priscus ille mos ex Ordine Romano, ante annos ferme 800. edito, vbi sub titulo de Cæna Dni, hæc habentur: *Fractis autem oblatis, communicent Pres-*

byteri primò, postea Diaconi, & cæteri omnes, & ita perficiatur Missa. Antea florebat Alcuinus, qui in libro quem conscripsit de diuinis officijs, ex veteri Ecclesiæ politia, cap. de Cæna Domini, expressè scribit: *Dum cantatur antiphona ad communionem, interim Cleri & omnem populum communicare.* Cui consonat liber Sacramentorum S. Gregorij, vbi expleta Chriftimatis consecratione, peractisq; mysterijs, hæc rubrica subiungitur: *Pontifex vadit ante altare, & communicat omnem populum in ordine suo.* Et verò hæc die qua Chriftus Eucharistiæ Sacrificium instituit, solus ipse sacrificauit, cæteri omnes qui ei in mensa assidebant (quamuis tunc fuerint ab eo Sacerdotes ordinari) ipso portigente diuinum munus susceperunt. Ob reuerentiam igitur Chrifti solius hæc die celebrantis, & suis manibus discipulos communicantis, conueniens esse nemo pius & prudens negauerit, vt ipsa die qualibet in Ecclesia, vnica liturgia celebretur ab vno, eoque primario Sacerdote, reliquis discipulorum instar adstantibus, & summa modestia & humilitate de eius manibus susipientibus corporis & sanguinis agni immolati (qui Pascha nostrum immolatus est) Sacramenta veniendâ. Cæterum & huic fauet consilio id quod Marcus Francolin. in *lib. de horis Canonicis c. 30. n. 4.* narrat suo tempore accidisse: Scilicet, Cardinalem Sauellium Pontificis Vicarium in Vrbe, quibusdam Sacerdotibus Sacrificare volentibus in die Cæna Domini, prohibuisse ne ea die sacrificarent. Porro Parisiis contrarium morem vsurpari conspiciamus, & passim in Gallia, dicunt etiam in Hispania. At an procedat de facto, vel de iure, ipsi viderint qui faciunt. Excusari tamen censeo, ex tolerantia Episcopi, qui videt, nec prohibet. Huc vsque Saussay. Ideo Layman *lib. 5. r. 5. c. 4. n. 9.* & Azor. *tom. 1. lib. 10. c. 2. 4. 9. 5.* dicunt, talem consuetudinem esse seruandam, quia videtur obtinuisse vim legis, præsertim in aliquibus conuentibus; & Pericus de officio sacerdotis *lib. 1. dnb. 6. n. 40.* testatur, Sacram Congregationem Rituum decreuisse, quod eo die celebretur vnicum sacrificium in singulis Ecclesiis. Vide etiam Bonacinam de Eucharist. *9. 7. punct. 2. n. 17.* Ex his patet non bene dixisse Amicum in *Curs. Theolog. tom. 7. disp. 33. sect. 10. num. 306.* hanc sententiam solum Franciscum docuisse.

2. Verum his non obstantibus, communis Doctorum sententia est in contrarium; quam sequitur Emin. Card. Lugo de *Sacram. Euchar. disp. 20. n. 14.* qui testatur nullum decretum extare in contrarium: & Garzias vbi infra, asserit, de declaratione Cardinalium adducta non constare authenticè.

3. Dicendum est igitur, quod in feria v. in Cæna Domini, communis est Doctorum sententia nullam esse obligationem abstinendi à Sacrificio, neque ex iure scripto, quia nullum est, neque ex consuetudine quæ vim legis habeat. Nam esto pluribus Ecclesiis introductum sit vnicam Missam solemnem celebrari, in qua omnes Sacerdotes communicent, id non est introductum per modum obligationis, sed deuotionis, vt aptius Apostolorum communio de manu Chrifti Domini commemoretur. Adde prædictam consuetudinem abrogatam iam esse, cum passim videamus eodie Sacrificium celebrari tam Romæ, quàm extra. Vide Francisc. Lugo de *Sacram. tom. 1. lib. 5. c. 5. 9. 3. n. 26.* qui nostram sententiam satis firmat, & respondet ad argumentum consuetudinis adductum à Saussay, & aliis aduersariis vbi supra. Vide etiam Doctores inferius citandos, vno ore asserentes neque iure, neque consuetudine esse prohibitum in feria v. hebdomadæ Sanctæ Missam celebrare.

4. Hoc supposito, difficultas est, an Missa in dicta die possit à Sacerdotibus celebrari finita iam Missa solemni. Et affirmatiuam sententiam tenet nouissimè

Sup. hoc infra in tr. 2. Refol. 46. §. Notandum.